

A Kúria
mint másodfokú bíróság
v é g z é s e

Az ügy száma: Kpkf.VI.39.335/2021/2.

A tanács tagjai: Dr. Márton Gizella a tanács elnöke
Dr. Drávecz Margit Gyöngyvér előadó bíró
Dr. Nagy Szabolcs bíró

Az I. rendű felperes: Kiss Tamás (cím1)

Az I. rendű felperes képviselője: Stubenvoll Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: jogi képviselő1; cím2)

A II. rendű felperes: felperes2 (cím3)

A II. rendű felperes képviselője: Dr. Kalló Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: jogi képviselő2; cím4)

Az alperes: Oktatási Hivatal (cím5)

Az alperes képviselője: Dr. Hajdú József kamarai jogtanácsos

A per tárgya: köznevelési intézmény fenntartói tevékenységének törvényességi ellenőrzése megszüntetése tárgyában indult közigazgatási jogvita

A fellebbezést benyújtó fél: az I. és II. rendű felperesek

A fellebbezéssel támadott határozat: Fővárosi Törvényszék 11.K.707.553/2020/5. számú végzése

Rendelkező rész

A Kúria

- az elsőfokú bíróság végzését az indokolás kiegészítésével helybenhagyja;
- kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek 20.000-20.000 (húszezer-húszezer) forint másodfokú perköltséget.

A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A név1 (a továbbiakban: Alapítvány) mint a név2 (a továbbiakban: köznevelési intézmény) fenntartója a 2016. május 13-án megtartott kuratóriumi ülésén a köznevelési intézmény fenntartói jogának átadásáról (fenntartóváltás) döntött és az 5/2016. és 6/2016. számú fenntartói határozatok alapján változásbejegyzés kérelem (fenntartóváltás és az Alapítvány alapadataiban történt módosítások átvezetése) tárgyában közigazgatási eljárás indult. A változásbejegyzési kérelem mellékletei között benyújtásra került az név3 (a továbbiakban: név3 rövidített neve) 5/2016. számú, tartalmában a társaság taggyűlési határozatáról szóló irata, amelyben - utalva az Alapítvány 5/2016. számú határozatában foglaltakra - rögzítésre került, hogy az név3 rövidített neve 2016. július 1. napjától átveszi a köznevelési intézmény fenntartói jogait. A több megismételt eljárást követően keletkezett HJO/94-21/2016. számú másodfokú közigazgatási határozat alapján a köznevelési intézmény nyilvántartásba vett adatai és működési engedélye módosításra került. Ezen alperesi jogelődi másodfokú határozattal szemben az I. rendű felperes által indított közigazgatási perben (akit a perben a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 327.§ (1) bekezdése alapján a perindítási jog megilletett), a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2017. július 3. napján kelt és jogerős 12.K.30.685/2017/28. számú ítéletével az alperes jogelőd HJO/94-21/2016. iktatószámú határozatát hatályon kívül helyezte. Tekintettel arra, hogy a kérelem alapjának számító 5/2016. és 6/2016. számú kuratóriumi határozatok a bíróság döntéséig – a Fővárosi Törvényszék Fővárosi Főügyészség keresete alapján 2017. március 29-én meghozott 27.P.20.938/2017/6. számú ítéletével – hatályon kívül helyezésre kerültek, az adatváltozásokkal összefüggésben létező fenntartói döntés hiányában új eljárás elrendelésére nem került sor.

[2] A jogerős ítélet ellen az név3 rövidített neve felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriához. A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság a 2019. március 19. napján meghozott Kfv.IV.37.127/2018/19. számú ítéletével a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.30.685/2017/28. számú ítéletét hatályában fenntartotta. Utalt arra, hogy a Fővárosi Törvényszék 27.P.20.938/2017/6. számú ítéletét a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.614/2017/5. számú végzésével hatályon kívül helyezte az Alapítvány perbeli képviselőjének tisztázatlansága okán.

[3] A köznevelési intézmény változás bejegyzése és működési engedély módosítása tárgyában indult közigazgatási pernek a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.30.685/2017/28. számú 2017. július 3. napján kelt és jogerős ítélete alapján történő lezárását követően, de még a Kúria felülvizsgálati ítéletének megszületése előtt a Budapest Főváros Kormányhivatala V. Kerületi Hivatala (a továbbiakban: köznevelési feladatokat ellátó elsőfokú hatóság) - a 2017. szeptember 15. napján hivatalból indult törvényességi ellenőrzés során feltárt jogsértésekre tekintettel - a 2017. november 9. napján kelt BP-05/109/00774-12/2017. számú határozatával az Alapítvány, mint a köznevelési intézmény fenntartója vonatkozásában a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 21. § (8) bekezdés e) és g) pontjai alapján a határozat jogerőre emelkedésével kezdődő hatállyal a köznevelési intézmény működési engedélyét visszavonta és egyidejűleg törölte a magán- és egyházi fenntartású köznevelési intézmények nyilvántartásából. Egyidejűleg rendelkezett a köznevelési intézménnyel jogviszonyban álló tanulók felvételét kötelezően biztosító intézmények kijelöléséről.

[4] Az Alapítvány képviselőjében név4 kuratóriumi elnök által benyújtott fellebbezés folytán eljár alperes a 2018. március 2. napján kelt HJO/724-10/2017. számú végzésével a

törvényességi ellenőrzés során hozott BP-05/109/00774-12/2017. számú elsőfokú határozatot megsemmisítette. Végzése indokolásában kitért arra, hogy a köznevelési intézmény fenntartóváltásával kapcsolatos hatósági nyilvántartásba vételi és működési engedélyeztetési közigazgatási jogvita tárgyában a Kúria a 2018. február 1-jén kelt Kfv.III.37.127/2018/3. számú végzésével a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.30.685/2017/28. számú - a HJO/94-21/2016. számú határozatban kiadott működési engedélyt megsemmisítő - ítéletének végrehajtását felfüggesztette. Mindez azt jelenti, hogy a Kúria ítéletének meghozataláig a köznevelési intézmény fenntartója és a HJO/94-21/2016. számú közigazgatási hatósági határozat alapján a köznevelési intézmény működési engedéllyel rendelkezik, az Alapítvány fenntartóként jelenleg nem vizsgálható.

[5] Az oktatásért felelős miniszter, mint az alperes felügyeleti szerve a 2018. március 23. napján kelt 12705-4/2018/KOZNEVIG iktatószámú végzésével - felügyeleti jogkörében eljárva - az alperes HJO/724-10/2017. iktatószámú végzését megsemmisítette. Döntésében rögzítette, hogy a Kúria Kfv.III.37.127/2018/3. számú – végrehajtást felfüggesztő – végzése nem érdemi döntés, csupán a jogerős 12.K.3685/2017/28. számú ítélet végrehajtását függeszti fel a felülvizsgálati eljárás befejezéséig.

[6] Az Alapítvány kuratóriumi elnökének fellebbezési kérelme alapján a felügyeleti szerv döntését követően az alperes a 2020. augusztus 7. napján kelt HJPO/203-17/2019. számú végzésével – egyszerűsített döntés keretében, az indokolást és a jogorvoslatról szóló tájékoztatást mellőzve – a BP-05/109/00774/2017. számon indult és a másodfokon HJO/724/2017. számon folyamatban volt törvényességi ellenőrzési eljárást megszüntette.

Az alperes az Alapítvánnyal 2020. augusztus 7. napján közölte a végzését.

A keresetlevelek és a védírat

[7] Az I. és II. rendű felperesek, mint az Alapítvány alapítója és kuratórium megválasztott elnöke a végzésről előadásuk szerint 2020. szeptember 16-án az oktatás.hu oldalon levő közhiteles nyilvántartásba történő betekintés során szereztek tudomást a HJPO/203-18/2019. számú határozat indokolásából. Az alperes kérésre csak 2020. október 15. napján küldte meg részükre a végzést és szereztek arról hivatalosan tudomást, és a döntés bírósági felülvizsgálata iránt a Fővárosi Törvényszékhez (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) címezve keresetleveleket nyújtottak be. A külön-külön keresetlevelekkel indult 11.K.707.554/2020. és 11.K.707.553/2020. számú pereket a Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) egyesítette.

[8] Mindkét felperes kereseti kérelme azonos kérelmeket, érveket és indokokat fogalmazott meg. Elsődlegesen az alperes végzésének megsemmisítését és az alperes új eljárásra utasítását, másodlagosan az alperes végzésének hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra utasítását kérték. Az érvényesíteni kívánt jog és a kereseti kérelmet megalapozó tények tekintetében előadták, hogy a támadott végzés rendelkező és annak indokolási része teljes egészében semmis a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL törvény (a továbbiakban: Ket.) 121. § (1) bekezdés f) pontjára figyelemmel alkalmazandó Ket. 109. § (3) és (4) bekezdése alapján, mely szerint „ha a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság az ügy érdemében határozott, a hatóságnál ugyanabban az ügyben azonos tényállás mellett – a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság által elrendelt új eljárás kivételével – nincs helye új eljárásnak. A hatóságot a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság határozatának rendelkező része és indokolása köti, a

megismételt eljárás és a döntéshozatal során annak megfelelően jár el.” Kiemelték, hogy a támadott végzés rendelkező részét a Kúria 2019. március 19-én kelt Kfv.IV.37.127/2018/19. számú – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.30.685/2017/28. számú, a fenntartó [a köznevelési intézményre vonatkozó] működési engedélyét hatályon kívül helyező ítéletét helybenhagyó ítélete alapján elsősorban a Ket. 121. § (1) bekezdés f) pontjára figyelemmel alkalmazandó Ket. 109. § (3) és (4) bekezdése alapján, mint semmis rendelkezést támadják. Az alperes támadott határozata jogerős bírósági döntést sért. Kifogásolták, hogy a támadott végzés a Ket. 72. § (4) bekezdés a) pontjára hivatkozással indokolást nem tartalmaz és a jogorvoslatról sem nyújt tájékoztatást. E helyütt megjegyezték, hogy alperes sem az I., sem a II. rendű felperes részére nem kézbesítette a végzését, ugyanakkor az erre vonatkozó kérelmükre a kért iratot az alperes 2020. október 15. napján számukra megküldte.

[9] Egyben a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 50. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pontja alapján azonnali jogvédelemként a halasztó hatály elrendelését, illetve ideiglenes intézkedést is kértek. Előadták, hogy alperes olyan jogosítványokkal ruházta fel az oktatási nyilvántartásban a határozata szerint így fenntartói joggal felruházott név³ rövidített neve-t, mely jogosítványokkal az adott jogi személy soha nem rendelkezett, de amely jogosítványok alapján a nevezett cég a már megszűnt iskola tekintetében állami vagyonba tartozó normatíva igényléssel élhet. A Kp. 50. § (1) bekezdésében is hivatkozott közvetlenül fenyegető hátrány elkerülése végett ezért álláspontjuk szerint a támadott rendelkezés kapcsán a halasztó hatály megállapítása indokolt, mivel az Alapítvány fenntartóként az eljárásba történő visszakerülésével a fenti fenyegető hátrányok elkerülhetők.

[10] Alperes a védiratában a felperesek keresetlevelének visszautasítását kérte elsődlegesen a Kp. 48. § (1) bekezdés c) pontja alapján az aktív perbeli legitimáció hiánya okán. Érvélése szerint az Alapítványnak – nyilvántartásba bejegyzett – törvényes képviselője név⁴ kuratóriumi elnök, ezért a felpereseknek meg kellett volna jelölni, hogy milyen közvetlen érdekük fűződik ahhoz, hogy az Alapítvány elleni törvényességi ellenőrzés folyamatban legyen. Ennek hiányában a felperesek az Alapítvány nevében perindításra nem jogosultak.

[11] Az alperes kérte továbbá a keresetlevél visszautasítását a Kp. 48. § (1) bekezdés l) pontja alapján is. E körben azzal érvelt, hogy alperes az Alapítványnak 2020. augusztus 7. napján kézbesítette elektronikus cégkapujára a perbeli végzést, a keresetindítási határidő ily módon 2020. szeptember 6. napján lejárt. Álláspontja szerint az Alapítvány egységként kezelendő, mert a részére elektronikus úton megküldött iratok az egész Alapítvány számára kerültek kézbesítésre. Az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: Eüsztv.) nem rendelkezik arról, hogy egy adott alapítványon belül a kuratóriumi tagoknak, alapítónak külön-külön a magánlakcímükre is kézbesíteni lenne szükséges az adott iratot. Az alapítványon belüli felelősségi kérdés az, hogy a cégkapujára beérkező iratokat ismertetik-e az érintettekkel. Az alperes az azonnali jogvédelem iránti kérelmek elutasítását is kérte. Úgy vélte, hogy a megszűntető végzés dimenziójában a halasztó hatály, illetve ideiglenes intézkedés elrendelése iránti kérelem nehezen értelmezhető, elrendelésük önmagában is ellentmondásos lenne.

Az elsőfokú bíróság végzése

[12] Az elsőfokú bíróság a 2020. december 15. napján kelt 11.K.707.553/2020/5. számú végzésével a felperesek keresetleveleit a Kp. 17. § (1) bekezdés a) pontja, az Nkt. 34. § (2) és (3) bekezdése, a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:29. § (1) bekezdése, 3:397. § (1) bekezdése, 3:399. § (1) bekezdése és a Kp. 48. § (1) bekezdés c) pontja alapján visszautasította. Végzése indokolásában egyrészt megállapította, hogy az alperes döntése indokolást és jogorvoslatról tájékoztatást nem tartalmazó egyszerűsített döntésnek minősül a Ket. 72. § (4) bekezdés a) pontja alapján tekintettel arra, hogy az ügyben nem azonosított ellenérdekű ügyfelet.

Másrészt kiemelte, hogy az I. és a II. rendű felperes - egyrészt az I. rendű mint az Alapítvány alapítója, másrészt a kuratóriumi tagja, valamint a II. rendű a kuratórium megválasztott elnöke -, az alperes eljárásában ügyféli jogállással nem rendelkeztek, ügyfélnek kizárólag a fenntartó Alapítvány, mint jogi személy minősül, melynek a civil szervezetek hatósági nyilvántartása szerint név4 kuratóriumi elnök a képviselője. Az alperes határozata az Alapítványra vonatkozóan tartalmazott rendelkezést, így az közvetlenül az Alapítvány jogát, jogos érdekét érintette. A felpereseknek sem alapítóként, sem kuratóriumi tagokként nincs olyan közvetlen joga vagy jogos érdeke, amely megalapozná a perindítás jogát a Kp. 17. § (1) bekezdése értelmében. Az általuk támadott végzéssel szemben kizárólag az Alapítványnak, mint jogi személynek van perindítási jogosultsága. A Ptk. felhívott szabályai alapján a kuratórium tagjai az Alapítvány törvényes képviselői, akik törvényes képviselői minőségükben jogosultak a jogi személy nevében jognyilatkozatot tenni, azonban saját nevükben nem jogosultak a jogi személyre rendelkezést tartalmazó döntéssel szemben keresetet benyújtani, azt kizárólag a jogi személy képviselőjében tehetik meg, mely képviselőt hitelt érdemlően igazolniuk kell. A tárgyi ügyben a felperesek által támadott döntés az Alapítvány kuratóriumi elnökének, mint nyilvántartásba vett törvényes képviselőnek az Alapítvány nevében benyújtott fellebbezésére hozott végzés, amellyel szemben a jogi személynek van perindítási jogosultsága, nem az Alapítvány kuratóriumi tagjainak, mint magánszemélyeknek. A fenti értelmezést támasztja alá az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) gyakorlata is, melynek értelmében a „társasági lepel átszúrása” elvéhez tartozik, hogy valamely jogi személy tagja csak akkor jogosult saját maga fellépni a jogi személy ügyében a jogi személy helyett, ha annak saját fellépése lehetetlen, vagy a jogi személlyel szemben hozott valamely döntés közvetlenül saját pozícióját érinti {pl.: Centro Európa 7 S.r.l. and Di Stefano contra Olaszország [GC], 38433/09, 2012.VII.7., 92-93. bek.}.

[13] Az elsőfokú bíróság végzését az I. rendű felperessel 2020. december 16. napján, a II. rendű felperessel 2020. december 28. napján elektronikus úton közölte.

A fellebbezések és az észrevétel

[14] Az I. rendű felperes 2020. december 31. napján, a II. rendű felperes 2021. január 12. napján a végzés ellen fellebbezést terjesztettek elő, azokban lényegében azonos érveket, indokokat sorakoztattak fel. Elsődlegesen a keresetleveleket visszautasító végzés teljes egészében történő megváltoztatását, a visszautasító rendelkezés mellőzését, továbbá az elsőfokú bíróság eljárás lefolytatására utasítását, másodlagosan a keresetleveleket visszautasító végzés teljes egészében történő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság

új eljárás lefolytatására utasítását kérték. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság végzése eljárásjogi szabályt sért, ezért szükséges annak felülbírálata a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 369. § (1) bekezdésben foglalt rendelkezésre tekintettel, továbbá az elsőfokú bíróság végzése a Pp. 369. § (3) bekezdésében foglalt anyagi jogi rendelkezésnek sem felel meg, mivel a bíróság a bizonyítékokat okszerűtlenül minősítette, így a bizonyítás eredménye is okszerűtlen. Az elsőfokú bíróság a tényállást is részben tévesen állapította meg, továbbá a megállapított tényekből téves jogi következtetéseket vont le, a tényeket tévesen minősítette, így végzése jogszabálysértő, továbbá a végzés jogkérdésben jogosulatlanul eltér a Kúriának a bírósági határozatok gyűjteményében közzétett határozatától.

[15] A felperesek a fellebbezésükben előadták, hogy az elsőfokú bíróság végzésében jogsértő módon állapította meg, hogy az ügyben nem volt ellenérdekű ügyfél, tekintve, hogy a keresetlevélhez F/14. számú mellékletként csatolt iratbetekintési jegyzőkönyvvel, továbbá F/18. számú mellékletként csatolt, az alperes megbízott elnöke által megküldött e-mail üzenettel bizonyították, hogy az eljárásban ügyféli jogállással rendelkeztek. Ezt igazolja, hogy az alperes az eljárás irataiba betekintést biztosított, azokról kérelem alapján másolatot készített. Emellett F/14. számú mellékletként csatolták a keresetleveléhez a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.K.31.501/2018/15. számú ítéletét, amelyben az alperes HJO/724-5/2017. szám alatt meghozott ügyféli jogállást megtagadó határozatát a bíróság hatályon kívül helyezte és felperes2 ügyféli jogállását elismerte. Az alperest a Ket. 109. § (4) bekezdése alapján a fenti ítélet rendelkező része és indokolása is köti az ügyben, így legalább két ellenérdekű ügyfél is volt, nevezetesen a jelen per két felperese.

[16] Mindazonáltal a támadott végzés önmagában azért is jogszabálysértő, mert nem tartalmaz sem indokolást, sem jogorvoslatra vonatkozó tájékoztatást, holott a Ket. 72. § (4) bekezdés a) pontjában foglalt feltételek nem álltak fenn. Megjegyezték, hogy amennyiben az alperes eljárását ilyen formában el lehetne fogadni, az a bírósági felülvizsgálat intézményét teljes egészében kiüresítené, ugyanis az ilyen jellegű hatósági eljárás azt eredményezné, hogy a közigazgatási hatóságok „válogathatnának” az adott ügyben neki tetsző és neki nem tetsző határozatok között, súlyosan sértve ezzel a jogállamiság Alaptörvényben rögzített alapelveit. Az elsőfokú bíróság megsértette a Ket. 72. § (4) bekezdés a) pontját, 109. § (4) bekezdését, a Kp. 78. § (1) bekezdés alapján alkalmazandó Pp. 263. § (1) bekezdését, 265. § (1) bekezdését, 279. § (1) bekezdését, a Kp. 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 346. § (3), (4), (5) bekezdéseit és a 349. § (1) bekezdését.

[17] A fellebbezésben előadták továbbá, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a Kp. 17. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt rendelkezés vizsgálatára a Kp. 48. § (1) bekezdés c) pontja alapján a keresetlevél visszautasítása körében sor kerülhet. Úgy vélték, hogy a jelen ügyben nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely külön megjelöli, hogy mely személyek jogosultak a per megindítására, melyet a kapcsolódó Kommentár is megerősít. Mindezek mellett az Nkt. 34. § (2) és (3) bekezdései sem írják elő, hogy kik lehetnek ügyfelek a törvényességi ellenőrzési eljárásban. Előadták, hogy mint felperesek nem az Alapítvány képviselőjében terjesztették elő a keresetlevelet, hanem ügyféli jogállásukra tekintettel, és mert jogukat, jogos érdeküket a támadott közigazgatási cselekmény közvetlenül is érinti. Utaltak a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.30.685/2017/28. számú ítéletében foglalt megállapításokra, melyben az Alapítvány működésében vállalt szerepük alapján a bíróság megállapította, hogy nyilvánvaló és közvetlen érdekük áll fenn azon döntés felülvizsgálatára, hogy a civil szervezet fenntartásában lévő köznevelési intézmény fenntartóváltása, ezzel összefüggő nyilvántartásba vett adatainak változása, működési engedélyének módosítása tárgyában a kérelmet miként bírálják el. Erre tekintettel az elsőfokú végzés önmagában ellentétes a Kúria Kfv.IV.37.127/2018/19. számú ítéletében

rögzítettekkel, amelyben ügyféli jogállásuk és kereshetőségi joguk elismerése tekintetében az ítélet [57], [68]-[70] pontja releváns megállapítást tett. Miként a Kúria rögzítette, perbeli legitimációjuk, kereshetőségi joguk fennáll, a Kúria ítélete alapján az iskola intézményi státuszkérdései tekintetében jogi érdekeltségük egyértelműen az alapítványi cél érvényesítésével összefüggésben áll fenn.

[18] Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság által hivatkozott EJEB eseti döntés a jelen ügyben nem releváns, mivel más tényállás és más jogszabályi hivatkozás alapján indították meg a jelen pert, mert jogi érdekeltségüket a Kúria a hivatkozott ítéletben már megállapította. Az elsőfokú bíróság a Kp. 107. § (8) bekezdésében foglaltak megsértésével jogosulatlanul tért el a Kúria közzétett határozatától és az eltérést semmivel sem indokolta. Ennek megfelelően a Kp. 99. § (1) bekezdése alapján önmagában emiatt helye van a végzés megváltoztatásának, illetve hatályon kívül helyezésének.

[19] Kérték továbbá a Kúriát, hogy a Kp. 100. § (6) bekezdése alapján a keresetlevélben előterjesztett azonnali jogvédelem iránti kérelmet bírálja el és annak adjon helyt, a Kp. 50. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) pontja alapján rendelje el a keresetlevél halasztó hatályát a közvetlenül fenyegető hátrány elkerülése végett. Utaltak arra, hogy az név³ rövidített neve Magyarország költségvetésének terhére a 9.K.706.718/2020. ügyszám alatti ügyben 158.655.028 forint, továbbá a 47.K.706.701/2020. ügyszám alatti ügyben 252.364.856 forint állami támogatás lehívása érdekében indított peres eljárást. Úgy vélték, hogy önmagában e tény megalapozza az azonnali jogvédelmet.

[20] Az alperes a fellebbezésekre tett észrevételében az elsőfokú bíróság végzésének a helybenhagyását kérte. Azzal érvelt, hogy a felperesek nem rendelkeznek perbeli legitimációval a jelen ügyben, sem annak eljárásjogi dimenziójában (perindítási jogosultság), sem anyagi jogi dimenziójában (kereshetőségi jog). Az I. rendű felperes alapítóként elválík az Alapítványtól, kuratóriumi tagként pedig csak része az Alapítványnak, a II. rendű felperes pedig - aki bár 2016 tavasza óta a név¹ új kuratóriumi elnökeként definiálja önmagát - , az Alapítvány képviselőjére nem jogosult, mivel annak nyilvántartott kuratóriumi elnöke név⁴. A felperesek ezért nem jogosultak az Alapítvány képviselőjére, így perindítási jogosultságuk (aktív perbeli legitimációjuk) hiányzik. Álláspontja szerint továbbá sem az I., sem a II. rendű felperes nem bizonyította, hogy jogát vagy jogos érdekét az alperesi megszüntető végzés közvetlen módon sértené, vagy akár csak érintené, különösen, hogy egy törvényességi ellenőrzés szankciók nélküli megszüntetése természeténél fogva kizárja, hogy bárki jogát vagy jogos érdekét sértse. Nem értelmezhető jogos érdekként az a felperesi igény, hogy egy köznevelési intézmény három évvel ezelőtti időponttal kerüljön törlésre. Önmagában az a körülmény, hogy egy közigazgatási hatósági eljárás, vagy törvényességi ellenőrzés során több ügyfél, vagy több ellenőrzés alá vont személy is érintett lehet, nem jelent egyben ellenérdekűséget, mely kizárólag az adott tárgy szempontjából vizsgálható. A megelőző eljárás (ellenőrzés) során nem nyilatkozott egyetlen személy sem ellentétesen, a II. rendű felperes mint a kuratóriumi elnök ugyanarra irányuló kérelmet terjesztett elő (ellenőrzés megszüntetése az Alapítvánnyal szemben). A felperesek által a jogos érdekük közvetlen érintettsége kapcsán citált egyedi bírósági határozatok más tárgyban (köznevelési intézmény működési engedélye) születtek, mint a jelen ügy tárgya (ellenőrzés megszüntetése). Felperesek nem fejtették ki, hogy milyen jóhiszemű, jogos érdekük sérülne azzal, hogy a köznevelési intézmény nem kerül törlésre a megjelölt időponttal. Az állami normatívákkal kapcsolatos hivatkozásuk e kérdés szempontjából irreleváns, mivel arra nem az intézményfenntartó, hanem a köznevelési intézmény jogosult. Az Alapítványon belüli, a kuratóriumi elnökkel szembeni esetleges ellenőrzés kérdése pedig polgári jogi természetű,

közigazgatási perben nem vizsgálható. A törvényességi ellenőrzés során sem az I. rendű, sem a II. rendű felperes nem volt az ellenőrzés alá vonva.

A Kúria döntése és jogi indokai

[21] A felperesek fellebbezése az alábbiak szerint alaptalan.

[22] A Kúria az elsőfokú bíróság végzését a Kp. 112. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó 108. § (1) bekezdése alapján kizárólag a fellebbezési kérelmek és az észrevétel alapján vizsgálhatta felül, a per tárgyának, a törvényességi ellenőrzés megszüntetésének keretei között. A Kúriának előjáróban abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a felperesek perindítási jogának kérdését az elsőfokú bíróság a Kp. 17. § a) pontjában foglaltaknak megfelelően vagy tévesen ítélte-e meg.

[23] Miként az elsőfokú bíróság végzésében az Nkt. 34. § (2) és (3) bekezdését felhívta, a köznevelési feladatokat ellátó hatóság ezen hivatalból indítható eljárás keretében a köznevelési intézmény fenntartói (Alapítvány) tevékenységének törvényességi ellenőrzését végzi el és amennyiben törvénysértést észlel, a fenntartóra vonatkozó kötelezettséget állapít meg, felhívja a fenntartót a törvénysértés megszüntetésére. Amennyiben a megadott határidőn belül a fenntartó nem intézkedik, végső soron a köznevelési intézményt törli a nyilvántartásból. A törvényességi ellenőrzési eljárás ezért nem vitásan a fenntartó jogát vagy jogos érdekét közvetlenül érinti, ekként a jelenleg hatályos, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 10. § (1) bekezdése alapján, mint a felügyeleti ellenőrzés alá vont és mint akire nézve a köznevelési feladatokat ellátó hatóság jogot, kötelezettséget állapíthat meg – ügyfélnek minősül, továbbá a Kp. 17. § a) pontja alapján perindítási joggal is rendelkezik. Ily módon a fenntartó Alapítványnak, mint jogi személynek – miként arra az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá – vitathatatlanul van ezen eljárásban a közvetlen jog vagy jogos érdek érintettsége okán ügyfélképessége, valamint perindítási joga.

[24] Rá kell mutatni ugyanakkor, hogy a törvényességi ellenőrzés keretében a vizsgálat iránya kizárólag az, hogy a fenntartó a nevelési-oktatási intézményt az Alapító Okiratban és a működéshez szükséges engedélyben meghatározottak szerint működteti-e, a működési engedély jogszerűsége itt már nem képezi a vizsgálat irányát. E vonatkozásban pedig köznevelési intézmény változás bejegyzése és működési engedély módosítása, az e tárgykörben született Kfv.IV.37.127/2018/19. számú felülvizsgálati eljárásban keletkezett kúriai ítélet eldöntött jogot és tényt, releváns előzményt képez. E megelőző eljárás kapcsán a felperesek okkal hívták fel a kúriai ítélet [57], illetve [68]-[70] pontjait. A Kúria elvi élel mutatott rá arra, hogy a bár az alapítónak és kuratóriumi tagnak az alapítvány működése vagy képviselte vonatkozásában közvetlen jogi érdekelttsége nem lehet, ettől azonban elválasztotta a tartós közérdekű cél meghatározásával és vagyonrendelésével összefüggésben az Alapítvány szabályszerű működése iránti közvetlen érdekelttséget. Rámutatott, hogy az

Alapítvány által fenntartott szakképző iskola intézményi státuszkérdéseinek esetleges megváltoztatása az alapítványi cél érvényesülésével összefüggésben ebbe a körbe tartozik, ezért, és csakis ezen az alapon a felperes(ek) perbeli legitimációját, keresetösségi jogát vitathatatlannak találta.

[25] Ezek az eljárások azonban más jogi alapon az Nkt. 21. § rendelkezései által meghatározottan kérelemre folytak, nem pedig az Nkt. 34. § (2) és (3) bekezdése alapján, hivatalból, ekként pedig nem állt fenn jogi azonosság, csak szoros egymásból fakadóság. Ezért a felperesek perindítási jogát, az alperes döntéséhez kapcsolódó joguk vagy jogos érdekük közvetlen érintettségét a megelőző eljárásoktól függetlenül, önállóan kellett vizsgálni. A Kúria rámutat, hogy a Kp. 17. § a) pontja a jog vagy jogos érdek közvetlen érintettségén alapuló perindítási jogosultságot szabályozza és a szubjektív jogvédelem alapjaként jeleníti meg a jog vagy jogos érdek közvetlen sérelmét. A Kp. 17. § a) pontja a perindításra jogosultak körét az rPp.-től eltérően már elválasztotta az ügyféli minőségtől, ennek kapcsán az Ákr. 10. § (1) bekezdésében szabályozott ún. általános ügyfélfogalomtól, továbbá az Ákr. 10. § (2) bekezdése szerinti, az adott felhatalmazás alapján meghatározott ügyfajtákban megállapított, az ún. ex lege ügyfélkörtől is és a perindítási jogot a jogaikban vagy jogos érdekeikben a közigazgatási tevékenységgel közvetlenül érintettek köréhez kapcsolta, amely az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében deklarált jogorvoslathoz való jog követelményéhez illeszkedik. A Kp. 17. § a) pontja az érintettség adott fokának, azaz a közvetlen érintettségnek a fennállását követeli meg a perindítási joghoz, amelynek az adott közigazgatási tevékenységgel összefüggésben kell fennállnia. A jelen eljárásban azonban a felperesek azon túl, hogy tévesen abból indultak ki, hogy e kérdést az eltérő jogalapon keletkezett kúriai ítélet már jogerősen eldöntötte, az név3 rövidített neve állami normatívát érintő igénylései, a költségvetési források védelme - esetükben az Alapítvány törvényességi ellenőrzése megszüntetésére nézve - csak közvetett, de nem közvetlen érintettséget eredményez.

[26] A felperesek által sem vitatottan a II. rendű felperes nincs bejegyezve a civil szervezetek nyilvántartásába, mint kuratóriumi elnök, ezért erre tekintettel a fenntartó Alapítvány ügyében eljáró képviselőnek nem lehetett tekinteni. Erre tekintettel a II. rendű felperes nem jogosult az Alapítvány képviselőtére, de felperesek a fellebbezésükben nem is erre alapították perindítási jogukat kifejtve, hogy nem az Alapítvány képviselőjében terjesztették elő a keresetlevelüket, hanem ügyféli jogállásukra tekintettel, mert jogukat, jogos érdeküket a támadott közigazgatási cselekmény közvetlenül is érinti. Mindebből következően nem a tisztség alapján kellett megítélni a perindítási jog fennállását.

[27] Minderre tekintettel – közvetlen jog és jogos érdek érintettségének hiánya miatt – az elsőfokú bíróságnak a fellebbezésben foglalt minden körülménytől függetlenül alkalmazni kellett a Kp. 48. § (1) bekezdés c) pontjában írt jogkövetkezményt.

[28] A Kúria rámutat arra is, hogy az azonnali jogvédelem iránti kérelemről csak abban az esetben hozható döntés, ha a bíróság a keresetlevelet érdemben vizsgálni tudja, mert fennáll a jog, jogos érdek sérelme (Kp. 50. § (1) bekezdése), azaz a jelen esetre nézve ez azt jelenti, a Kp. 17. § a) pontja szerinti jog, jogos érdek sérelme hiányában perindítási joggal nem rendelkező személyek kérelmére azonnali jogvédelem nem vizsgálható, nem rendelhető el.

[29] Mindezek alapján a Kúria az elsőfokú bíróság végzését a Kp. 114. § (5) bekezdése alapján – az indokolás kiegészítésével – helybenhagyta.

Záró rész

[30] A Kúria a fellebbezést a Kp. 114. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[31] A fellebbezési eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés a) pontja alapján illetékmentes.

[32] Az alperes az észrevételek elkészítéséért a másodfokú eljárásban 20.000 forint költségjegyzéken felszámított kamarai jogtanácsosi munkadíjat érvényesített, melynek viseléséről a Kúria a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 81., 82. és 83. §-ai alapján rendelkezett.

[33] A végzés ellen a fellebbezés lehetőségét a Kp. 112. § (2) bekezdése, a végzés ellen a felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2021. február 22.

dr. Márton Gizella s.k.
a tanács elnöke

dr. Drávecz Margit Gyöngyvér s.k.
előadó bíró

dr. Nagy Szabolcs s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő